

Maandag 10 juni 2013 // Toespraak van JOKE SCHAUVLIEGE

VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU, NATUUR EN CULTUUR

Feestrede 10 jaar Landelijk Vlaanderen - Laarne

Geachte voorzitter, dames en heren,

Bedankt om hier samen met u het 10-jarlijkse bestaan van Landelijk Vlaanderen te kunnen vieren. Dit prachtige Kasteel van Laarne is een ideale locatie en deze dag is een ideaal moment om stil te staan bij de evolutie van de relatie tussen landeigenaars en de overheid over de voorbije tien jaar.

Die evolutie is positief; jullie zeggen hierover: "Onder impuls van de Vlaamse Regering wordt nu opnieuw de kans geboden om deel te nemen aan het overleg, met de overheid, over de toekomst van het platteland". Het was onze impuls maar het is ook één van jullie doelstellingen om de samenwerking van de landeigenaars en de overheid te bevorderen. En de overheid van zijn kant erkent vandaag de rol van het privélandbeheer als sleutel voor een vitaal en aantrekkelijk platteland.

De voorbije tien jaar hebben jullie enorme stappen vooruit gezet. Van stille medespeler die in het begin van het IHD-overleg in 2009 de zaak van nabij opvolgde en geregeld suggesties tot oplossing voorstelde, zijn jullie op korte termijn geëvolueerd tot een volwaardige, soms bepalende partner in dit overleg, maar steeds constructief, zowel op Vlaams (Vlaams overleg) als op lokaal niveau (bovenlokaal overleg). In het kader van het project "geïntegreerd beheerplan", dat mijn administratie aan het uitwerken is, is voor jullie vereniging ruim plaats voorzien en zijn er talrijke uitdagingen. Naar de toekomst wordt niet langer gesproken van een natuurbeheerplan, een bosbeheerplan, een beheerplan voor een reservaat, maar van één type beheerplan elke geïnteresseerde, hetzij een natuurvereniging of een bosgroepering, een particulier of een WBE, zich kan engageren om samen met de overheid de natuur- en bosbeleidsdoelen te realiseren. Het principe is dat de vergoeding (subsidiëring) voor iedereen gelijk is voor gelijke doelen. Dat betekent dat voortaan de resultaatgerichtheid van het engagement en niet de herkomst of het statuut van de inschrijver centraal staat.

Dat jullie, als private eigenaars, hier volop kunnen op inspelen, lijkt mij evident. Wij zijn ook al geruime tijd met de Boskoepel en Landelijk Vlaanderen aan het overleggen om tot een soort Kenniscentrum Open Ruimte – het Servicecenter - te komen, een koepel voor particuliere eigenaars in de ruime zin van het woord. Daar kan iedere eigenaar terecht voor info over natuur en bos, over het geïntegreerd beheerplan, de implementatie van het IHD-verhaal en voor ondersteuning bij engagementen met de overheid.

De betrokkenheid van landeigenaars in tal van overlegfora neemt toe. Daardoor krijgt de landeigenaar een 'stem' en ontplooit Landelijk Vlaanderen zich verder tot een volwaardige gesprekspartner. Zo is Landelijk Vlaanderen al lid van verschillende strategische adviesraden van de Vlaamse overheid, ook van het IPO - Interbestuurlijk PlattelandsOverleg - en andere netwerken.

Dat partnerschap blijft niet beperkt tot het aangaan van de dialoog en het geven van advies. In sommige gevallen leidt het ook tot een samenwerkingsovereenkomst. Zo is dit jaar nog een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen Landelijk Vlaanderen en de Vlaamse Landmaatschappij.

Het doel is om landeigenaars al in een vroeg stadium van een inrichtingsproject of plattelandsinitiatief te betrekken. Eigenaars kunnen op die manier pro-actief meedenken over hun rol als beheerder. Een eerste belangrijke stap is de uitwisseling van informatie en het luisteren naar elkaars ideeën. Ik hoor dat naar aanleiding van die samenwerkingsovereenkomst hier vandaag al een eerste, geslaagd infomoment gehouden werd.

Participatie en inspraak zijn sowieso belangrijke elementen in mijn beleid. Ik geef u graag 2 voorbeelden:

- Zoals u weet, is de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen in de Natura 2000-gebieden erg belangrijk. Met een nieuwe oproep voor het indienen van kortetermijnprojecten, de zogenaamde quick win's, bieden we via het Agentschap voor Natuur en Bos de kans aan privé- eigenaars en verenigingen binnen de speciale beschermingszones (SBS) om nu al een bijdrage te leveren aan die instandhoudingsdoelstellingen. Privé-eigenaars kunnen zo een subsidie aanvragen voor concrete realisaties op het terrein -voor bv. éénmalige inrichtingswerken, natuurontwikkelingswerken, achterstallig beheer, ...
- Een tweede voorbeeld is het ontwerpdecreet Landinrichting. Op 24 mei hebben we met de Vlaamse Regering dat decreet een eerste keer principieel goedgekeurd. Landeigenaars verwachten van de overheid een aangepast instrumentarium om hun taken te vervullen. Via het decreet Landinrichting geven we hen dat ook. Ik wil de taak van de private eigenaars en lokale partners vergemakkelijken door onder meer een aantal nieuwe instrumenten aan te bieden:

Zo maakt het decreet ook binnen landinrichtingsprojecten kortetermijnprojecten of quick win's mogelijk. Ik denk aan mooie voorbeelden als het project De Merode, de Weyers in Limburg, het Brugse Veldgebied of het Scheldelandschapspark. Privé-eigenaars zullen projectvoorstellen kunnen indienen voor uitvoering van inrichtingswerken die vallen binnen de doelstellingen van het landinrichtingsproject. Die doelstellingen kunnen zeer ruim zijn.

Het kan bijvoorbeeld ook gaan om recreatieve, landschappelijke of cultuurhistorische doelstellingen. Maar ook buiten landinrichtingsprojecten zullen privé- eigenaars inrichtingswerken kunnen uitvoeren voor diverse doelstellingen

die passen binnen een overheidproject, zowel op Vlaams, provinciaal als gemeentelijk niveau. Zij zullen daarvoor een gepaste vergoeding kunnen krijgen.

Met het instrument 'erfdienstbaarheden tot openbaar nut' bijvoorbeeld kunnen we belangrijke maatschappelijke doelen 'betaalbaar' realiseren. En bieden we een alternatief voor aankoop of onteigening aan de eigenaars. Zo kunnen we een erfdienstbaarheid van openbaar nut op een onroerend goed leggen voor het gebruik van een wandelpad dat past binnen een ruimer wandelcircuit. De overheid betaalt daarvoor een gepaste vergoeding aan de eigenaar. Zo blijft de bezitter van de grond eigenaar, en is de prijs die de overheid moet betalen, lager dan als we de grond zouden aankopen. Een duidelijke win-win situatie.

Deze voorbeelden illustreren dat we samen de juiste weg van samenwerking zijn ingeslagen. Ik ben ervan overtuigd dat dit een begin is van een langdurig partnerschap dat zal leiden tot meer en duurzaam land-, bos- en natuurbeheer. Ik wil van harte de oprichters van Landelijk Vlaanderen, en de meer dan 800 leden van harte feliciteren met uw 10de verjaardag. U weet dat er in het buitenland wel eens vreemd opgekeken wordt van onze 'unieke' ruimtelijke ordening, maar verenigingen als Landelijk Vlaanderen tonen dat er veel prachtige stukken landschap in Vlaanderen zijn en dat ze goed onderhouden worden. Kijk bijvoorbeeld naar het Kasteel van Laarne en haar uitgestrekte omgeving. Bedankt voor uw inspanningen.

Joke Schauvliege
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur & Cultuur